

Kemenesalja

POLITIKAI LAP.

Felelős szerkesztő és kiadó: DINKREVE NÁNDOR

Póstatakarékpénztári csekk számla 4486P.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömök, Kossuth Lajos-utca 14. sz.
Hirdetés díja előre fizetendő.

Megjelenik minden vasárnap reggel
Előfizetési díj egész évre 5 P, fél évre
2.50 P, negyed évre 1.30 P.

Sárvár és Körmend szegényháza

A szegények ellátása.

Mérföldes lépésekkel haladnak előre a szegények felszolgálatában a vidéki városok és nagyközségek. A kor hívó szava figyelmet mindenkire, hogy lejárt az idő, amikor az elaggott, becsületes, a haza szolgálatában végzett munkájában megőrynyedt szegény csak koldusiarisznyát kap a nyakába, ajtóról-ajtóra járhat, ez meg való neki engedve, de becsületes, enbert megillető lakásról nem gondoskodik a mostoha társadalom.

Örvendetes eseményt látunk abban, hogy az igen jónak, kedvesnek és ártólag mindenkit kielégítő liberális politikai korszaknak egyszer s mindenkorra végeszakadt. Ez az igen jónak mondott liberális világ kielégíthetett ugyan egyeseket, de bizony sajnosan kellett tapasztalnunk, hogy épen a becsületes munkában összetört igazi nagygarokkal, a kerges tenyerű szegényekkel nem törődött senki, de senki.

Most, hogy Európa nagyrészt ben bekövetkezett a nagy politikai változás, mikor nemcsak hogy törödni illik, de törödni is kell a szegényekkel, itt nálunk is, ha egyelőre lassan is, de bekövetkezett minden téren a kismemberrel, a senkikkel való törődés, most kormányprogram,

hogy ezeket a régen kitaszítottakat fel kell karolni, öregségükre becsületes kenyérhez kell juttatni.

Erre való az öregségi rokkantsági törvény, amely — ha egyelőre keveset is ad, mert hiszen még gyenge a pénztár, — de mégis ad és amit ad, az igen kedves annak, aki kapja, mert tudja látja, hogy most már őt is embernek tekintik, akivel törődnek. Így azután kezdődik az emberekbe való önérzeti belnevelés, kezdődik az az idő, amikor nem tekintet hagytoknak, a társadalomtól való elszakítottak magát a kiöregedett szegény, így apunk még öregségünkben is igazi becsületes, jó, a hazáját becsülő igazi magyarokat.

A kormány megteszi a kötelességét minden téren. Látjuk, hogy ekkora megerőltetéssel megy a szorgos, áldozatokkal való munka. Olivassuk napról napra az újságokban, hogy a magyar kormányzás nagy pénzeket, milliókat áldoz tejakciókra, cukorakciókra, egészségházakra, zöldkeresztes mozgalmakra, tüdőbetegek gondozására stb-re. Ha az a híres, annyira jónak, annyira kiválónak mondott liberális korszak a maga elég hosszú politikai életében csak kicsit is törődött volna a szegény magyar néposz-

tállyal, akkor ma boldog, megelégedett magyarok laknának ebben az országban, nem lett volna Trianon és a magyar ma nem 8—10 millió, hanem legalább a ma óhajtott 20 millió lehetne.

A magyar kormány által megindított, különösen Imrédy Béla kormányra jutása óta még hatványozottabban előretörő magyarmentési munka már is mutatja áldásos hatását.

Csakhogy nem elég ám az, hogy a kormány dolgozzon, segítőtársakra van nagy szükség, mert maga a kormányzás nem lehet meg minden ezen a téren, kell, hogy a vidék, a városok, a nagyközségek, kisközségek vezetőségei, előjárói, képviselőtestületek is vegyék ki a részüket a magyarmentő áldásos munkából, mert csak akkor lesz teljes a magyarmentés, ha azt minden hivatott egyén, erkölcsi, és politikai testület magáévá teszi, magyar becsülettel önzellenül el is végzi. A községek előjáróságai különösen jöndulatlalt fogják meg a kérdést, az idő közelezi őket erre, nem elég ma élni a szoroson vett hivatali teendőket, azt, amit a hivatali kötelesség rájuk bízott, a liberális korszakban szorosabban volt bürokratikus formában, ma más szetek fűdögálnak. Vége kell hogy legyen a basáskodó fellépéseknek, a hivatalokban nem lehet a végtelen szervilizmust, a térdig hajlongást, a meghunyászkodást

belnevelni az alkalmazottakban. Ma minden téren önérzetes, kötelességtudó katonasággal kell behozni, minden alkalmazottnak, szegény munkásnak éreznie kell, hogy ennek a hazának ő is épen o'yan hasznos, megbecsülendő, dolgozó polgára, mint az, aki neki parancsol. Aki tehát parancsolhat, annak tudnia kell, hogy az alkalmazottakkal való bánásmód szigorú, de jönd-

megtörténik, a magyar megelégedett, boldog lehet.

Itt emlíjük meg, hogy Körmend képviselőtestülete 40 000 pengőt szavazott meg korszerű szegényház megépítésére Sárváron pedig az történt, hogy 100 ezer pengőt adományozott a Hatvani család a sárvári szegényház megépítésére.

Különösen Körmend nagyközség 40 000 pengőjére kell felhívunk Celldömök nagyközség előjáróságának, képviselőtestületének figyelmét, mert itt nálunk igenis elkelne, ha főbbet törödnénk az elaggot, támogatásra szoruló szegények lakásaival és azoknak a mainál többet adó megsegítésével. 3, 5, 10, 20 pengős segélyadásokkal még az éhenhalástól sem mentjük meg őket, azért van azután az, hogy szegényeink állandóan koldulnak, ami pedig legnagyobb szégyene a magyaroknak, de a községnek is. Azért van azután az is, hogy akik lejegyezték azt a bizonyos kis összegeket, még azt is meg-

Besenyő nyarok

Kemenesalján.

(V. S.) Kétségtelen, hogy a honfoglalás idején Kemenesalja lakossága a babódolt frank-avar-azul-avarok, amelyre fényes bizonyítékul szolgálnak a még ma is helyükben lévő idegen hangzású község és egyéb földrajzi nevek. Ez a lakosság azonban egy két emberöltő után teljesen felszívódott a magyarokba, úgyannyira, hogy az első ismert oklevelek (1230—70) már nem is tesznek említést róla, az oklevelekben szereplő személyek egytől egyik jóhangzású magyar nevek viselői. Csak a tatárjárás után, amikor a karakói várkapitány területét IV. Béla és V. István király kisebb-nagyobb zarakban eladományozták, találkozzunk itt teljesen új, ismeretlen nevekkkel, amelyek arról tanúskodnak,

földjébe kún besenyő telepések kerültek.

Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy Duka és Kissomlyó határában már a legrégibb ismételt egy Besenyő nevű dűlő, de bizonyítja az az 1257-ben latin nyelven kiadott oklevél is, amely Mórítz Dénes dr. celldömöki bíróval tulajdonát képezi a területen

IV. Béla a mostani Bóba és Nemeskocs községek határát a kú Lendgérnek (Lödöger), Zuthen (Kuthen) fiának adományozta. A ritka nagybecsű értékes határjáró oklevél tartalma a következő:

— Béla, Islen kegyelméből Magyarországot, Dalmácia, Horvátország, Róma, Szerbia, Galicia, Lodomeria, Bulgária, Kúnok királya, minden krisztusi hitű előli, akik ezen írást megtekintik, kik jelenben élnek és jövőben élni fognak, megerősíti, amit különben valamely írott levél nem világít meg. Továbbá

mindenkinek, akit jelenben élnek és jövőben élnek, a kú Zuthen fia, feleségével és járulva, a győri kaptalan levelét előtűnő felvettatta, aláíratva kérve, hogy azt a hivatali formában adjuk ki, melyől látjuk, hogy a mi embernek, Wasa Wossai, a győri kaptalan tanácsvezető, boldog, Vitus és a dűlő várának négy következő névvel sz-

szedők és határirtókokos őt Bab földet örök jövedelméért Lendgérnek és őt kö-einek átadta, miután senki sem mondott ellen.

(Határjárás.)

Várhelytől kiindulva, Marcal felé menve bizonyos csipk-bokorhoz érkezett; (t. i. a határjáró bizottság, itt délre fordulva négy határjelhez érkezett, melynek ketteje Raso (Marcal), a zalavári egyház birtoka, a másik kettő Bataé volt. Ugyanazon részben dél felé tartva ismét négy határjelhez érkezett, ketteje Rasoac

caltől, ugyanahelyre érkezve az idegen, mely Varosútnak nevezetik és három határjelhez érkezett, melynek egyike Raso, a másik Baba, a harmadik (jelenleg Körtvélyes pusztán) (jelenleg szintén kún) fia birtoka: Innen csak két felhívás: egyenesen Varosúton haladva, szintén hármas határjelhez érkezett, innen két felé előre haladva, hármas határjelhez érkezett, innen a két határjel felé ment, melynek egyike Euri (jelenleg rossz malom-fészak és Kőcsk között), másik Baba Innen egyenesen előre menve, két határjelhez érkezett, melynek egyike Baba, a második Farkasi, honnan Marcal felé fordulva, ismét az első határjelhez (Várhelyhez) ér-

I R E K.

Szent Szokolásika ünnepe. Február 10-én, pénteken kezdődött a 8 órakor Szent Szokolásika ünnepére Horváth Karoly dr. esperes plébános ünnepi szentmisét mond a cselekmények apat-ági templonban.

Egyetemi magántanári kinevezés. Móriz Dónes dr. cselekményi ügyvéd fia, új. Móriz Dónes dr. a Pázmány Peter tudományegyetemen egyetemi magántanári képesítést szerzett. Míg azelőtt már eddig is Halmos gyermekgyógyász professzor mellett működött tanársegédként, most az egyetemi magántanári képesítést is a gyermekgyógyászatig szerezte meg s ezt a közönség miniszter most jóváhagyta.

Tanári athelyezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Etlaky Lajos polgári iskolai tanárt Cselekményről a felvidéki Verebelyre helyezte át és kinevezte az ottani szlovák kisebbségi polgári iskola igazgatójává. Etlaky Lajos tanár azelőtt Cselekményben tanított. A magántanári képesítést is a gyermekgyógyászatig szerezte meg s ezt a közönség miniszter most jóváhagyta.

Doktorátus után jegyzői oklevél. A napokban befejeződött szombathelyi közoktatási tanfolyam képzésén vizsgájan Serenyi Karoly dr. jánoshazi községi tanár, nyug. hajóskapitány is szerepelt. Serenyi Karoly csak a közelmúltban tettele az állam tudományi doktorátust s most a jegyzői oklevelet is megszerzte. Akarateréjéhez, munkabíráshoz és ki tartásához csak gratulálni lehet.

Előleptetés. Vasvármegye alispánja Simon Ferenc egyházashelyi körjegyzőt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába, Lajtai Tivadar cselekményi vezérjegyzőt pedig a IX. fizetési osztály 3. fokozatába léptette elő.

Levente bál Jánosházán. A jános házi levente egyesület február 12-én este tréfas kabareval egybekötött táncmulatságot rendez Barath János vendéglőjében. A tréfas számokat Ódor István tanító, leventeoktató tanította be s az előadás is is fog kirakalói.

Esküvő. Ma délután 3 órakor a cselekményi neoi. izr. templonban tartja esküvőjét Tihanyi József Bruckner Olgával.

Magyar bál Vönöckön. A vönöcki frontarcos csoport február 19-én este fél 9 órai kezdettel impozansnak érkező magyar bált és nádaestet rendez a Csordás-féle vendéglőben. A szórakozásokra Barath János dapségi frontarcos csoport vezetésével, akinek a női társaságát a világháború alatt is a legnagyobb népszerűségnek örvendeztek. Közreműködnek tánc és nádas számokkal a vönöcki leányok is akik az ügyvezetőmárai és áradhatatlan munkásságáról közismert Barath János.

A honvédelmi törvény rendelkezése szerint a katonai szolgálati kötelezettséget a hitelezési p.pokra is kiterjesztik. A papok kiképzési ideje a törvény szerint csupán két hónap lesz. Ez a rendelkezés a külföldi katonai törvény szerint már régebben be volt vezetve, nálunk ezidig a papság mentes volt a katonai szolgálat alól, az új törvény szerint katonai szolgálatban kivétel nem lesz. Katonának mind-úgy kiképeznek, aki arra szervezettül alkalmas.

A Vasutasok Köre kultúrelőadása január 30-án este 8 órakor fényesen sikerült. Az előadásban Koczor Lajos

irodai segédtségi vasutasok szociális intézményéről tartott igen érdekes előadást. Ezt követően egy egy levelezés-beszélgetés, melyet a helyben működő egyesület működtet. A daja adott elő nagy sikerrel, nagy derűvel. Végül Miklós József magyar dalokat énekelt zenekarral.

Gazdasági eszközök jutányosabb ármegállapítása. Közben a halut erdőszőlő mezőgazdasági szerszámok a jövőben olcsóbbak lesznek. Az országos árkormanybuzósági bizottság az árcsökkentést megvalósította a szerszámgyártásán, aminek az eredménye az lett, hogy az árak, kárp. vialia, tápat, rkr, patkó stb. m. gazdasági szerszámok és eszközök 20 százalékkal olcsóbbak lesznek a jövőre nézve.

Pasztorképzés. Az Országos Zöldmező Szövetség Cselekményben február 27-től március 2-ig pasztorképző tanfolyamot tart. Február 19-26-ig pedig zöldmező tanfolyamot rendez. A tanfolyam célja leginkább gazdasági érdekel, miután a tanfolyamon a helyes legelőgazdálkodásról lesz szó. A pasztorképzés pasztorokadást egyuttal érdeklő a földművelés is, mert hiszen összefügg a mezőgazdasággal. Az előadások halgatása díjtalan. A környékbeli betartozók Cselekményben szállást, ételmeztet teljesen ingyen kapnak. Aki tehát ezen a tanfolyamon résztvenni óhajt, jelentkezzen a helybeli községi előjáróságon. Közönségnélküli az a célja, hogy a Kemenesalja gazdasági helyzetét terro a fontos körülményre felhívja, mivel az előadások anyaga olyan fogalomkörű lesz, hogy abból az érdeklődők sokat tanulhatnak. Jelentkezni február 6-ig lehet községünkben az előjáróságonál.

Kineveztek Kemenesalja új körorvosait. A helygymiszter három fiatal orvost nevezett ki cselekményi járásban létesített alsóági, egyházas helyei és papói körorvosi állásokra. Alsóágra dr. Varga Mihályt, Egyházas helyére dr. Péter Ferencet és Pápcora dr. Erőss Józsefet. Közfőnösen gratulálunk Varga Mihály dr. kinevezéséhez, aki immár kilencedik évet tölti mint orvos Alsóágon, mégpedig az egész község teljes meglégedésére.

Varrótanfolyam Nagysimonyiban. A földművelésügyi miniszter támogatásával kététhónapos varrótanfolyam nyílt Nagysimonyiban Horváth Edit kézimunka-tanítónő vezetésével. A tanfolyamok 22 hallgatója van.

Ipartestületi előjárósági gyűlés. A cselekményi járási általános ipar testület előjárósága ma délután 4 órakor gyűlést tart az iparos-zékházban.

Főzótanfolyam. Folyó hó 6-án, hétfőn a kemenesmagasi Hangya rendezésében nyolchetes főzótanfolyamot tartanak Kemenesmagasiban.

Helygymiszter, hogy a tanfolyam iránt érdeklődés van nemcsak a községben, hanem a környékbeli községekben is. Ezerint a kemenesmagasi főzótanfolyam sikeresnek ígérkezik, legalább a jelen állás szerint.

Táncmulatság Jánosházán. A jánoshazi Katolikus Kör a múlt vasárnap este tartotta farsangi táncmulatságát a Katolikus Házban. Az egész teremben, amelynek zsófolásig megtelt a közönség. A mind erkölcsileg, mind anyagilag nagyszerűen sikerült mulatság a késői reggeli órákban ért véget.

Irodalmi est Kemenesmagasiban. A kemenesmagasi ev. Négyzet főnyesen sikerült irodalmi estet rendezett Kemenesmagasiban az ottani Kultúrház nagyszalójában. Szabó István ev. lelkész magyaros, szívhez szóló megnyitó beszéde után Guoth Endre tanító szavalt a "Felvidéki testvérekhez című költeményt nagy hatással, azután Gerencsér Irén, Kiss

Ma és minden este Szamosy Klára és Magassy Mária cigányzene kíséretével a DOMOKOS étteremben HANGVERSENYEZNEK

Jólan szavatolt meg igen kedvesen. Boros Kálmán farsangi p-dég felolvasást tartott Deák Ferenc levele gyűjteményéről, Völcsmarthy Lóna hoz, végül Baráth Sándor tanító saját szerzeményű hazafias dalokat énekelt zenekarral kísérettel. A kulcs est kitűnő sikerrel bizonyára sokáig emlégetni fogják Kemenesmagasiban.

Rendkívüli tenyészállatbeszerzési kedvezmények a mezőgazdasági kiállításán. A március 22-én megnyitott országos mezőgazdasági kiállítás a hazai állattalomány minőségének továbbfejlesztése szempontjából ismét kiemelkedő jelentőségű szerepet fog játszani, mert a legkiválóbb tenyészteket érveit értékelik eladó anyagukat. A tenyészállatbeszerést ebben az évben a következő nagyeredményű rendkívüli kedvezményes szorgalmi kiállításon vásárolt tenyészállatok hazaszállításának vasúti fuvardíjat teljes egészében a fuvarudvezőség fogja viselni és csak a fuvardíjon kívüli fuvarozás kisebb költségei (alatorvosi díj, esetleg a kiserő díja) fizetendők. E rendkívüli szállítási kedvezmény révén a legjavolabb esélyűek is vásárolhatnak a kiállítás gazdag és értékes anyagából, mert a vételárát nem terheli a szállítási egységeket jelentős költségei. A kiállítás vasári forgalmának további értékes támogatását jelenti, hogy a földművelésügyi miniszterium a magántenyésztők számára kedvezményes tenyészállatbeszerzési hitelt engedélyezett. Aki ezt a hitelt igénybe óhajtja venni, igénylőst legkésőbb február 15-ig jelentse be a rendezőbizottságnál (Budapest, IX., Köztelek utca 8.). Végül rendkívüli kedvezményben fogunk részesülni a község és közbirtokosok vasaralásai is, amennyiben a földművelésügyi miniszterium a gazdasági ügyfélségek közbejöttével történő vásárlásaink előre megállapított keretben az apaállatok vételárából 20 százalékos terjedhet, általában 15 százalék rendkívüli árkedvezményt engedélyezett. A kedvezmény igénybevételenek biztosítása céljából ajánlatos, hogy a kiállításban tenyészállatot vásárolni szándékozó községek vezetéséig minél előbb lépjenek északkeletre az illetékes m. kir. gazdasági felügyelő sseggel.

Egészséghez épül Olfayasszonyfán. Járásunkban Olfayasszonyfán a legnépesebb település. A város sora. Két ávvel elévült hengerűrték az utcáit, katolikus és evangélikus elemi iskolát, evangélikus kultúrházat és valóban impozáns hősi emlékművet emeltek benne, míg most 11.000 pengős állami segélyt utáltak ki a községnek egy egészséghez építéssük céljaira. Az egészséghez építéssük céljaira. Az egészséghez építéssük céljaira.

Katolikus kultúrelőadás. A cselekményi római kat. vegyeskar ma este fél 6 órai kezdettel kultúrelőadást rendez a Katolikus Ház nagyszalójában. A műsorban Jándi Bráonidómóki apát folytatja sprózatás előadását: Szent István orszaga és a mai Magyarország címmel, míg Horváth Karoly dr. esperes plébános, A magyar kereszténység bölcsője: Pannonhalmi címmel vezetteképes előadást tart. Az est hangulatát a ve-

gyeskar ének-zenei felállításával változtatja.

Megérkeztek Kemenesalja a szavazategyüttr urnák. A cselekményi löszolajtróvi hivatalhoz szerdán több mint 40 darab szavazategyüttr urna érkezett. Az urnák teljesen egyforma, szürkére festett pörhöllyű készítésű s a titkos szavazásnál lesznek szogaltaba állítva. Minden község egyet kap belőlük, kivéve Cselekmény, Janosházát és Alsóágot, ahol a szavazókörzet 2-5 között váltakozik.

Ügyvédek és kereskedők a bíróság előtt. A cselekményi ügyvédek és kereskedők mintegy húszan, természetesen nem rossz szándékból, de méris beleszóltak abba a hibába, hogy a náluk alkalmasságban lévő értelmiségi munkásokat az összesítés folyamán nem jelentették be. A mulasztók ellen kihágás címen indított eljárást a löszolajtróvi hivatal.

A katolikus bálra utólagos felhívítások. A Schütz Gyula 4. évf. Kovács Sandor (Vönöck), Agoston Sándor és dr. Szekeres György 2-2 penzár, mely öszezért ezton is helyes köszönetet mond a rendezőség.

Változatos divatvilággal, szögdi irodalmi tartalommal jelent meg a Parisi Dvát februári száma. A sok sok kedvesen egyszerű ruhák elegáns kabát mellett szőbéllebbeszt estélyi ruhákkal, gyönyörű bál és menyasszonyi ruhákkal látnak a Parisi Dvátban. Különféle jelmezeket gyermekek számára is. A kézimunka-alkalmak ugyancsak igen tartalmasak többek között egy elegáns, horgolt ebédrukaritartás is hoz a Parisi Dvát. A szereplő részben többek között Orbok Átilia szépséges novelláját, Sufmay Margit nagyszerű drámat, Bózzay Margit érdekes beszámolóját említyük meg. Azonkívül számtalan népszerű, ismeretterjesztő cikk, tudnivaló teszi változatos a Parisi Dvát februári számát, melynek számonkelti ára az ügyes kézimunkáit mellékelletl együtt 60 fillér.

Tanítvánozas Nemeskeresztúron. Gyarmathy Miklós nemeskeresztúri tanító hazafias kötele-ségének teljesítésére február 1-én Kerebe vonult be katonának. Helyettes: Zalavri (Zimits) Károly nemeskeresztúri születésű általános tanító lesz.

Az országos állami előadások az Intézetben. A cselekményi Intézetben február 15-én tartott országos állami előadást. A cselekményi Intézetben február 15-én tartott országos állami előadást. A cselekményi Intézetben február 15-én tartott országos állami előadást.

Erben legalább évente 15 heten a jartókat leróta. 4. 1948. decem-ber 31-ig ha meghalt személy 1948. január 1-től 1938. decem-ber 31-ig két éven át 15-15 hetet töltött szolgálati viszonyban. 5. Ha a meghalt személynek biztosítási könyve volt és legalább egy évben 15 heten át a járulékot leróta. A segély folyósítását a hatálestől számított két éven belül kell kérni az elhunyt hoz tartozójának, ha nem hozzatartozó tettelettek az elhunytat, a halálestől számított 3 hónapon belül kell kérni a felmunka-költségek kifizetését.

